

INDBERETNING FOR FORLIGSINSTITUTIONEN 2018, 2019 og 2020

Forligsinstitutionen i Arbejdsstridigheder

**Sankt Annæ Plads 5
1250 København K**

Indholdsfortegnelse

Forord	3
1. Indledning	5
2. Forligsmænd, mæglingsmænd og sekretærer	6
3. Forhandlingerne på det offentlige område (stat, kommuner og regioner) 2018.....	8
<i>3.1. Omfattet af de offentlige overenskomster.....</i>	<i>8</i>
<i>3.2. De indledende forhandlinger</i>	<i>8</i>
<i>3.3. Forhandlingerne i Forligsinstitutionen</i>	<i>10</i>
4. FH/DA overenskomsterne på det private arbejdsmarked 2020	13
5. Forhandlinger i Forligsinstitutionen (ikke inkluderet i de store forhandlinger)	20
<i>5.1. År 2018.....</i>	<i>20</i>
<i>5.2. År 2019.....</i>	<i>20</i>
<i>5.3. År 2020.....</i>	<i>22</i>

Forord

Forligsinstitutionen spiller en væsentlig rolle i den ”danske model”, hvorefter arbejdsmarkedets parter selv aftaler de løn- og ansættelsesvilkår, der gælder for arbejdstagerne. Forligsinstitutionens formål er således at hjælpe arbejdsmarkedets parter med at nå til enighed om indgåelse af kollektive overenskomster. Det er i forligsmandsloven udtrykt således, at forligsmanden skal ”medvirke til blæggelse af stridigheder mellem arbejdsgivere og arbejdere”.

Forligsinstitutionen skal ifølge forligsmandsloven indgive en årlig indberetning om sin virksomhed til beskæftigelsesministeren. Dette er i praksis sket ved, at en og samme indberetning omfatter flere år. Det er også tilfældet for denne beretning, som dækker årene 2018, 2019 og 2020.

Indberetningen omtaler derfor såvel fornyelsen af overenskomsterne på det offentlige arbejdsmarked i 2018 og fornyelsen af overenskomsterne på området dækket af Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) og Dansk Arbejdsgiverforening (DA) i 2020. Disse overenskomstfornyelser har i sagens natur fyldt mest i Forligsinstitutionens arbejde i perioden, men Forligsinstitutionen har herudover medvirket i en række yderligere forhandlinger med andre parter.

31. december 2020

Jan Reckendorff

Forligsinstitutionen

FORLIGSINSTITUTIONEN

1. Indledning

Forligsinstitutionen blev etableret i 1910 og har til opgave at bistå ved interessekonflikter på arbejdsmarkedet.

Interessekonflikter foreligger, når overenskomster er opsagt og skal fornys. Interessekonflikter foreligger endvidere, når der rejses krav om overenskomst på et område, hvor der ikke tidligere har været en overenskomst.

Overenskomstforhandlingerne i Forligsinstitutionen er traditionelt opdelt i følgende hovedområder:

- FH/DA overenskomsterne på det private arbejdsmarked
- Det offentlige område (staten, regionerne og kommunerne)
- Andre områder (luftfart, landbrug, medier og faglige organisationer)

Herudover er der en række forhandlinger af enkelte brancheoverenskomster og enkeltstående overenskomster, der forhandles særskilt inden for ovennævnte hovedområder.

I 2018 blev der fornyet overenskomster på det offentlige arbejdsmarked, og i 2020 blev overenskomsterne på FH-DA området fornyet.

2. Forligsmænd, mæglingsmænd og sekretærer

Forligsmænd

Formand for Forligsinstitutionen
Rigsadvokat

Jan Reckendorff

Forligsmand
Statsadvokat

Lise-Lotte Stjernholm Nilas

Forligsmand
Fhv. Rigspolitichef

Torsten Hesselbjerg

Forligsmand, stedfortræder
Landsdommer

Tine Vuust

Tidligere forligsmænd i perioden:

Ole Hasselgaard (formand til 30.09.2018)

Mette Christensen (formand fra 01.10.2018-
31.12.2018)

Mæglingsmænd

Mæglingsmand
Fhv. ankechef

Lisbet Jensen

Mæglingsmand
Administrerende dommer

Sanne Bager

Mæglingsmand
Byretspræsident

Niels Otto Jensen

Mæglingsmand
Landsdommer

Peter Thønnings

Mæglingsmand
Byretsdommer

Vivi Sønderkov Møller

Sekretærer

Ledende sekretær
Chefkonsulent
Birgitte Kjelgaard Andersen

Juridisk sekretær
Specialkonsulent
Anders Østergaard

Juridisk sekretær
Specialkonsulent
Charlotte Hvid Olavsgaard
(Fratrædt 1. december 2020)

3. Forhandlingerne på det offentlige område (stat, kommuner og regioner) 2018

3.1. Omfattet af de offentlige overenskomster

Der er i alt omkring 716.000 fuldtidsbeskæftigede eller i alt 821.000 ansatte i den offentlige sektor i Danmark.

På statens område er der ca. 185.000 fuldtidsbeskæftigede omfattet af overenskomstforhandlingerne. Af disse er ca. 108.000 ansatte omfattet af Centralorganisationernes Fællesudvalg – CFU. Det omfatter LO-organisationer (nu FH) på det offentlige område, tjenestemandsansatte akademikere og Stats- og Kommunalt ansattes Forhandlingsfælleskab som er knyttet til hovedorganisationen FTF (nu FH). Hertil kommer små 74.000 overenskomstansatte akademikere i staten. De resterende godt 2.000 fuldtidsbeskæftigede er dækket af andre overenskomster eller individuelt ansatte.

På arbejdsgiversiden stod Finansministeriet og Moderniseringsstyrelsen med innovationsministeren i spidsen som hovedforhandler.

Der var ca. 410.000 fuldtidsbeskæftigede på det kommunale område, og det regionale område har ca. 121.000 fuldtidsbeskæftigede.

På det kommunale og regionale område er lønmodtagerorganisationerne samlet i Forhandlingsfællesskabet, mens Akademikerne, som i staten, indgår selvstændige forlig. Forhandlingsfællesskabet bestod af 51 forskellige medlemsorganisationer fordelt primært på de tre hovedorganisationer LO og FTF (nu FH) og Akademikerne.

På det kommunale område er Kommunernes Landsforening (KL) hovedforhandler på arbejdsgiversiden, mens Det Regionale Lønnings- og Takstnævn (RLTN) er hovedforhandler på det regionale område.

3.2. De indledende forhandlinger

I midten af december 2017 indledtes forhandlingerne på hele det offentlige område såvel staten, kommunerne som regionerne. Krav blev udvekslet i henhold til parternes aftaler om tilrettelæggelse af forhandlingerne, og overenskomsterne blev opsagt til udløb d. 1. april 2018.

FORLIGSINSTITUTIONEN

Det stod hurtigt klart, at der var tre overordnede temaer, der vanskeliggjorde forlig; Ønsket om eksplicit at få retten til en betalt spisepause, når den ansatte står til rådighed for arbejdspladsen, generelle lønstigninger og ikke mindst lærernes arbejdstid. Som underbyggende krav til lønkravet var en afskaffelse af privatlønsværnet og en uenighed om forståelsen og rækkevidden af aftalen fra 2015 om håndteringen af det af arbejdsgiverne anførte løngab.

Lønmodtagerorganisationerne havde svoret en form for ”musketer-ed” om, at forhandlingerne på andre områder først kunne gå i gang, når der var reelle forhandlinger i gang om lærernes arbejdstid, ligesom der ikke ville blive indgået forlig, før alle tre krav var sikret.

Hovedkravene fra de tre offentlige arbejdsgiverparters side var løntilbageholdenhed (med henvisning til 2015-aftalen om løngabet) og decentralisering af løndannelsen.

Lønmodtagersidens krav til lærernes arbejdstid var et ønske om en ny aftale om arbejdstiden. Baggrunden var, at overenskomstforhandlingerne i 2013 var brudt sammen, og efter en lockout greb regeringen ind og fastlagde lærernes arbejdstidsforhold ved lov. Reglerne fra loven blev videreført i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 2015, men i 2018 ønskede Lærernes Centralorganisation, at der blev indgået en ny arbejdstidsaftale.

Kravet om en overenskomstmæssig sikring af en betalt spisepause var rejst af alle de statsligt ansatte. Forhandlingsfællesskabet havde også stillet kravet om, at retten til betalt spisepause blev gjort eksplicit på såvel det kommunale som det regionale område.

I slutningen af januar 2018 forlød det, at der var kommet gang i forhandlingerne om lærernes arbejdstid og der blev givet grønt lys for, at resten af de offentligt ansattes fagforeninger kunne begynde forhandlingerne.

Som det første område meldte det statslige område den d. 23. februar 2018, at forhandlingerne var brudt sammen. Forhandlingerne på det kommunale område fortsatte, men d. 26. februar 2018 brød også forhandlingerne mellem KL og Forhandlingsfællesskabet sammen. Dagen efter brød forhandlingerne på det regionale område sammen.

3.3. Forhandlingerne i Forligsinstitutionen

Den 1. marts 2018 var alle parter indkaldt til det første orienterende møde i Forligsinstitutionen, og d. 4. marts 2018 blev der varslet strejke for de ansatte i kommuner og regioner til d. 4. april 2018. Der var udtaget 10 – 15 pct. af de ansatte til strejke. Kort efter varslede også de statslige ansatte konflikt til d. 4. april 2018. Særlige kritiske områder var undtaget, men en strejke ville bl.a. påvirke togdrift, flytrafik, skoler, hospitaler, ældrepleje, politi og domstole.

Statens arbejdsgivere varslede lockout, som kunne omfatte ca. 117.000 fuldtidsbeskæftigede. Den kunne træde i kraft d. 10. april 2018. Tilsvarende varslede KL og RTLN lockout på det kommunale og det regionale område, hvilket ville medføre en lockout af store dele af det offentlige arbejdsmarked, dog undtaget særligt sårbare områder som fx den kommunale sundheds- og ældrepleje, handicapområdet mv.

Der blev forhandlet intenst i Forligsinstitutionen, og d. 28. marts 2018 meddelte forligsmanden, at de varslede konflikter i kommunerne, regionerne og staten var udsat med 14 dage til udgangen af d. 17. april 2018.

Natten til d. 18. april 2018 satte forligsmanden uret i stå og fortsatte forhandlingerne. I de tidlige morgentimer offentliggjorde forligsmanden, at hun, efter at have rådført sig med de to øvrige forligsmænd, havde besluttet, at de varslede konflikter skulle udskydes i yderligere to uger til d. 1. maj 2018. Samtidig blev det meddelt, at alle skulle komme igen fredag formiddag. Forhandlingerne fortsatte til søndag, hvor alle blev sendt hjem med besked om at møde igen tirsdag d. 24. april 2018.

Tidligt om morgenen d. 25. april 2018 indgik OAO-valggruppen og FOA et forlig med RLTN. Den 27. april 2018 indgik Forhandlingsfællesskabet et samlet forlig med KL, og d. 28. april 2018 indgik Forhandlingsfællesskabet et samlet forlig med RLTN. Endelig indgik CFU og Akademikerne forlig om fornyelse af overenskomster og aftaler med Finansministeriet, også d. 28. april 2018.

Forligene omfattede bl.a.:

Staten - som bl.a. er undervisere på ungdoms- og videregående uddannelser, politi, forsvar, Folkekirken samt medarbejdere i ministerier og styrelser.

FORLIGSINSTITUTIONEN

- En samlet ramme på 8,1 pct. over de næste tre år.
- Reguleringsordningen blev genaftalt, men uden privatlønsværet fra OK15-perioden.
- De statsansattes ret til betalt spisepause blev sikret som en overenskomstmæssig ret for alle, der i forvejen havde den.

Kommuner - som bl.a. er lærere og pædagoger:

- En samlet ramme på 8,1 pct. over de næste tre år.
- Reguleringsordningen blev genaftalt, men uden privatlønsværet fra OK15-perioden.
- Det lykkedes ikke parterne at indgå en aftale om lærernes arbejdstid, men der blev opnået enighed om, at en kommission frem mod 2021 skulle afdække forholdene om bl.a. arbejdstidsreglerne.
- Der blev fundet løsninger på udfordringerne vedr. den betalte spisepause på de forskellige organisationers områder.
- En ny aftale om ferie.
- Aftale om et uddannelsesløft fra ufaglært til faglært.

Regioner - som bl.a. er læger og sygeplejersker:

- En samlet ramme på 8,1 pct. over de næste tre år.
- Reguleringsordningen blev genaftalt, men uden privatlønsværet fra OK15-perioden.
- Der blev fundet løsninger på udfordringerne vedr. den betalte spisepause på de forskellige organisationers områder.
- En ny aftale om ferie.
- Aftale om et uddannelsesløft fra ufaglært til faglært og et projekt med fokus på arbejdsmiljøet.

Efter indgåelsen af de generelle forlig blev der gennemført organisationsforhandlinger med over 50 organisationer i første halvdel af maj. De samlede resultater blev herefter sendt til afstemning i de enkelte faglige organisationer efter de enkelte organisationer regler. Den 4. juni 2018 forelå resultatet. Der var et klart ”ja” til alle forlig med undtagelse af KL’s forlig med Dansk Jernbaneforbund, se nedenfor, og stemmeprocenten var generelt meget høj. Selvom lærerne ikke fik nye arbejdstidsregler med den nye overenskomst, havde 74,6 procent stemt ja til aftalen, hvilket dog var mellem 15 til 20 procentpoint lavere end opbakningen i de øvrige fagforbund. Arbejdsgiverne stemte også ja.

FORLIGSINSTITUTIONEN

KL og Dansk Jernbaneforbund indgik organisationsforlig 16. maj 2018, men da Dansk Jernbaneforbund den 6. juni 2018 meddelte, at medlemmerne havde nedstemt forliget, indledtes nye forhandlinger og tidligt d. 8. juni 2018 forelå et nyt forlig inden for samme ramme. Forbundet meddelte den 25. juni 2018, at det nye forlig var godkendt, og en konflikt på lokalbaneområdet var afværget.

Forligsmand: Mette Christensen

Sekretærer: Anna Balling, Anders Østergaard og Birgitte Kjelgaard Andersen

4. FH/DA overenskomsterne på det private arbejdsmarked 2020

Overenskomstforhandlingerne på FH/DA-området og andre områder på det private arbejdsmarked omfatter overenskomster for mere end 600.000 lønmodtagere. De skulle have fornyet de eksisterende aftaler fra 2017 med virkning fra d. 1. marts 2020 - de såkaldte marts-overenskomster. Der er tale om fornyelse af omkring 600 overenskomster.

Langt de fleste af overenskomsterne er indgået mellem parter, der begge hører under hovedorganisationerne FH og DA. For en del overenskomsters vedkommende er det kun den ene part, der hører under FH eller DA.

Forhandlingsforløbet begyndte i det sene efterår 2019, og FH og DA havde også ved denne overenskomstsituation indgået en klimaaftale om forhandlingsforløbet herunder om, at det skal tilstræbes, at parterne anvender samme statistiske materiale som grundlag for forhandlingerne.

De første forlig under de samlede forhandlinger om fornyelse af marts-overenskomsterne er Industriens Overenskomst (mindstelønsoverenskomst for faglærte og ikke - faglærte) og Industriens Funktionæroverenskomst. På arbejdsgiversiden er Dansk Industri overenskomstpart, mens forhandlingerne på lønmodtagersiden foregår i forhandlingsfællesskabet CO-Industri.

Aftalen på Industriens Overenskomst giver en ramme for, hvad der kan forventes aftalt på alle minimums- og mindstebetalingsoverenskomster.

På normallønsområdet, der for tiden omfatter ca. 20 % af de omfattede lønmodtagere, er det en af chaufføroverenskomsterne, der traditionelt lægger rammerne for, hvad der kan forventes aftalt på normallønsoverenskomsterne. Denne overenskomst ("Fællesoverenskomsten") er indgået mellem Dansk Industri på arbejdsgiversiden og 3F Transport på lønmodtagersiden.

Alle overenskomstforlig bliver fra arbejdsgiverside indgået med forbehold for forligets godkendelse i DA's hovedbestyrelse. I den forbindelse vurderes det, om de forelagte forlig holder sig inden for rammen fra industriforligene.

FORLIGSINSTITUTIONEN

Alle overenskomster blev opsagt med virkning fra d. 1. marts 2020, og der blev siden varslet konflikt til ikrafttræden d. 1. marts 2020.

Den 9. februar 2020 blev der indgået **forlig på Industriens Overenskomst og Industriens Funktionæroverenskomst**, og rammerne for de andre overenskomster på minimalløns- og mindstebetalingssområderne var hermed lagt. Forliget blev indgået uden Forligsinstitutionens medvirken. Forliget er treårigt, og det blev alle senere forlig af marts-overenskomster tilsvarende.

På Industriens Overenskomst er der mindstebetalingssatser, og der sker lønforhandlinger på den enkelte virksomhed. Mindstebetalingssatserne blev forhøjet med 2,50 kr. pr. 1. marts i hvert af de tre overenskomstår. Det er et højere niveau end i forliget i 2017, hvor der årligt var tale om en stigning på 2,00 kr. Funktionæroverenskomsten indeholder ikke lønsatser. Her sker løndannelsen ved individuelle aftaler mellem virksomheden og den enkelte funktionær.

I overenskomstaftalerne indgår bl.a., at fritvalgskontoen over perioden øges fra 4 til 7 pct. og udvides med mulighed for at holde barns anden sygedag og til fravær ved lægebesøg med barn. Videre indeholder aftalen yderligere tre ugers forældreorlov med fuld løn, hvor de ekstra uger øremærkes til den forælder, som ikke holder barselsorlov. Løn under sygdom bliver forlænget med fem uger til i alt 14 uger. Lønnen til lærlinge og elever stiger med 1,7 pct. pr. 1. marts hver år og de får pensionsopsparring allerede fra de fylder 18 år, hvor det hidtil har været fra det fyldte 20 år. Videre får afskedigede medarbejdere ret til en mere fleksibel placering af retten til 5 ugers uddannelse, og endelig indeholder aftalen forbedringer for arbejdsmiljørepræsentanterne.

Industriens Overenskomst og Industriens Funktionæroverenskomst gælder direkte for 230.000 lønmodtagere på 6.000 industrivirksomheder.

Den 21. februar 2020 blev der indgået overenskomst for den toneangivende **fællesoverenskomst på normallønsområdet mellem DI og 3F Transport**. Overenskomsten dækker 8.000 ansatte og danner grundlag for de øvrige transportoverenskomster for 900 virksomheder med 40.000 ansatte.

FORLIGSINSTITUTIONEN

Normallønnen blev hævet med 3,20 kr. pr. den 1. marts 2020 og den 1. marts 2021 og med 3,15 kr. pr. den 1. marts 2022. Endvidere blev der aftalt ændringer svarende til industriforliget, bl.a., at fritvalgskontoen, her kaldet Særlig Opsparing, øges fra 4 til 7 pct., forbedringer for børnefamilier og pensionsopsparing for lærlinge. Perioden med løn under sygdom udvides med 14 dage, og endelig blev det aftalt, at medarbejdere med 3 års anciennitet ikke kan opsiges, når de er på sygeløn. Herefter var rammerne lagt for de øvrige normallønsoverenskomster.

Forligsmanden rådførte sig løbende med FH og DA under forløbet med de decentrale forhandlinger – første gang d. 7. februar 2020 - og det var på baggrund af denne rådførelse, at forligsmanden relativt længe nøjedes med at opfordre parter, der ikke kunne blive enige, til at fortsætte bestræbelserne på at nå en aftale selv og alene indkaldte de parter, der direkte anmodede om forligsmandens hjælp.

Forligsmanden udsatte d. 27. februar 2020 de varslede konflikter i 2 uger.

Først d. 6. marts 2020 blev det udmeldt, at alle forhandlinger foregik i Forligsinstitutionens regi og inden for forligsmandslovens rammer. Det betød, at Forligsinstitutionen derefter havde ansvaret for den overordnede styring af det samlede forhandlingsforløb.

Ved udløbet af udsættelsesperioden var der endnu ikke indledt centrale forhandlinger om vilkårene for en fornyelse af de overenskomster, hvor der ikke var forlig. Forligsmanden udsatte derfor d. 13. marts 2020 konflikten i yderligere 2 uger efter forinden - som krævet i forligsmandsloven - at have rådført sig med de øvrige forligsmænd.

På byggeområdet med ca. 80.000 medlemmer overtog forligsmanden forhandlingerne mellem 3F's Byggegruppe og Dansk Byggeri d. 4. marts 2020. Den største knast i forhandlingerne var et ønske fra arbejdstagersiden om at øge mindstelønnen på byggeområdet væsentligt som værn mod social dumping af udenlandsk arbejdskraft.

Der blev indgået forlig d. 17. marts 2020, hvor parterne enedes om at nedsætte et udvalg, der skal se på, hvordan lønstrukturen i byggebranchen ser ud set i forholdet mellem dansk og udenlandsk ar-

FORLIGSINSTITUTIONEN

bejdskraft, hvordan lønfastsættelsen foregår i byggebranchen og om det reviderede udstationeringsdirektiv har betydning for overenskomstens regler for udstationeret arbejdskraft. Arbejdet i udvalget skal afsluttes i overenskomstperioden.

Efter sammenbrud i forhandlingerne af hoteloverenskomsten mellem HORESTA og 3F Privat Service, Hotel og Restauration, som omfatter godt 15.000 helårspersoner, overgik forhandlingen til Forligsinstitutionen. Det lykkedes ikke at nå en aftale, og forligsmanden måtte erklære sammenbrud.

Heller ikke forhandlingerne i Forligsinstitutionen mellem DI og Dansk Jernbaneforbund førte til et forlig. Knasterne var dels, at Dansk Jernbaneforbund ønskede regulering af et produktionstillæg. Videre ønskede forbundet at bevare en "loss of Licence" forsikring for togførere, der havde haft den som en lokalaftale, men som nu ville bortfalde.

Allerede d. 28. februar 2020 havde forligsmanden det første møde om frisøroverenskomsten og kosmetikeroverenskomsten mellem Danske Frisørmestre og Serviceforbundet, og der blev forhandlet i flere dage. Den sidste udfordring var at gennemføre en ændring i den feriefond, der er aftalt i overenskomsterne, men det kunne parterne ikke enes om, så forligsmanden måtte erklære sammenbrud.

Heller ikke med hensyn til vikaroverenskomsten mellem Dansk Erhverv og 3F transport lykkes det at nå til enighed om en ny overenskomst. Parterne var enige om næsten alle elementer bortset fra spørgsmålet om lønstigninger for vikarer.

Som bekendt meddelte statsminister Mette Frederiksen d. 11. marts 2020, at regeringen havde besluttet at gennemføre en nedlukning af Danmark som følge af Corona/Covid-19 situationen. På det tidspunkt foregik en del forhandlinger i Arbejdsmarkedets hus, og forligsmanden valgte midlertidigt at afbryde forhandlingerne.

Efter en indgående drøftelse med DA og FH besluttede forligsmanden dagen efter, at forhandlingerne skulle fortsætte. Det blev meddelt i en pressemeddelelse d. 12. marts 2020, hvoraf det samti-

FORLIGSINSTITUTIONEN

dig fremgik, at Forligsinstitutionen tog situationen meget alvorligt og at der ville blive indført restriktive begrænsninger for, hvor mange personer der kunne deltage i forhandlingerne og opholde sig i Forligsinstitutionen.

Det blev i forbindelse med indkaldelsen til de efterfølgende forhandlinger pålagt parterne kun at møde med højst 2 forhandlere og højst 3 stabspersoner, og lokaler mv. blev indrettet med behørig afstand mellem stolene og mødetider blev forskudt, således at myndighedernes anbefalinger fuldt ud blev fulgt.

Forligsmanden udsendte under forløbet i alt 8 pressemeddelelser, 2 udsættelsesbreve, udkast til mæglingsforslag, mæglingsforslag og samlet afstemningsresultat.

Parterne blev d. 16. marts 2020 anmodet om en status for forhandlingerne. I den forbindelse oplyste forligsmanden, at alle parter, der ikke havde opnået enighed, ville blive indkaldt til forhandlinger i Forligsinstitutionen.

Forligsmanden inddrog under forløbet mæglingsmænd og de øvrige forligsmænd til at mægle i samtlige overenskomster uden forlig under de decentrale forhandlinger. Særligt weekenden 6. – 8. marts 2020 og 18.-19. marts 2020 var der forhandlinger i døgndrift med anvendelse af samtlige møderum i Arbejdsmarkedets Hus.

I perioden blev der i Forligsinstitutionen samlet set forhandlet 50 overenskomster. Der blev opnået forlig i 21 overenskomstforhandlinger, mens forligsmanden måtte erklære sammenbrud i 29. De enkelte forhandlinger varede fra få timer til adskillige dage.

Den 19. marts 2020 kl. 14.00, indledte forligsmanden centrale forhandlinger med FH og DA om mulighederne for fremsættelse af et mæglingsforslag med vilkårene for de overenskomstområder, hvor der ikke var blevet opnået enighed ved de decentrale forhandlinger.

FORLIGSINSTITUTIONEN

Den 21. marts 2020 kl. 10, kunne forligsmanden meddele, at FH og DA havde sagt ja til et udkast til mæglingforslag fra forligsmanden, og resultatet blev efter forelæggelse for hovedorganisationernes forhandlingsudvalg offentliggjort samme dag. Det var på det tidspunkt lykkedes at opnå forlig om fornyelse af overenskomster, der omfattede ca. 93 % af de berørte lønmodtagere.

Mæglingsskitsen indeholdt lønstigninger svarende til stigningerne i de indgåede forlig. Videre indgik de ændringer, der var gennemgående i de store forlig om bl.a. forbedret fritvalgsordning og bedre forhold for børnefamilier, i mæglingsskitsen.

Umiddelbart efter fremsættelsen af mæglingsskitsen indkaldte Forligsinstitutionen til forhandlinger d. 23. marts 2020. Det drejede sig om nogle virksomhedsoverenskomster, hvor virksomhederne ikke var medlemmer af en organisation under Dansk Arbejdsgiverforening eller hvor lønmodtagerorganisationen ikke var medlem af FH.

De fik alle tilsendt den fremlagte skitse, og de skulle nu forholde sig til, om de kunne acceptere skitsens bestemmelser for de ikke forligte overenskomster, eller om de ønskede at forhandle en anden løsning i Forligsinstitutionen. For en dels overenskomsters vedkommende skulle det afklares, om arbejdsgiveren var blevet frigjort fra overenskomsten.

Mæglingforslaget blev herefter fremsat d. 25. marts 2020 og sendt til afstemning.

Der var tale om et sammenkædet mæglingforslag, hvor alle overenskomstfornyelser sendes til afstemning under ét, og hvor det er det samlede resultat, der gælder for alle, uanset om enkelte områder stemmer anderledes end det samlede resultat.

Mæglingforslaget omhandlede således alle de indgåede forlig ved decentrale forhandlinger samt bestemmelser for forlængelse af de overenskomster, hvor der ikke blev opnået forlig. Afstemningsforslaget forelå d. 16. april 2020.

Resultatet blev vedtaget med 80,1 pct. ja stemmer af lønmodtagerne. På arbejdsgiversiden var det 100 pct., der stemte ja.

FORLIGSINSTITUTIONEN

Malerforbundet og Jernbaneforbundet havde et flertal for nej.

Stemmeprocenten var denne gang 57,3 pct. I 2012 var stemmeprocenten 29,3 pct. i 2014 37,7 pct., og i 2017 51,8 pct., så over tiden er der tale om en markant forbedring.

Forligsmand: Jan Reckendorff

Sekretær: Anders Østergaard, Charlotte Hvid Olavsgaard og Birgitte Kjelgaard Andersen

5. Forhandlinger i Forligsinstitutionen (ikke inkluderet i de store forhandlinger)

5.1. År 2018

Socialpædagogernes Landsforbund– DJØF, HK, FOA, DJ

Kompromisforslag.

Forligsmand: Torsten Hesselbjerg

Sekretær: Birgitte Kjelgaard Andersen

Viking Danmark –Inseminørerne

Forlig.

Forligsmand: Ole Hasselgaard

Sekretær: Anders Østergaard

5.2. År 2019

FOAS – LC

Forlig.

Forligsmand: Torsten Hesselbjerg

Sekretær: Anders Østergaard

Air Greenland – FPU

Forlig.

Forligsmand: Torsten Hesselbjerg

Sekretær: Anders Østergaard

SAS – Dansk Pilotforening (DPF)

Dansk Pilotforening DPF sendte første konfliktvarsel til SAS d. 2. april 2019 med varsel om strejke fra fredag d. 26. april 2019, kl. 00.00. Tilsvarende varsel sendte Scannor Flygerforening (SNF), Norske SAS-piloters forening (NSF) og Svensk Pilotforening SPF. Der var for alle fire overenskomster i 2017 indgået 3-årige overenskomster. Efter overenskomsten kunne den dog opsiges efter 2 år, og det havde pilotforeningerne gjort.

SAS havde til samme tidspunkt varslet lockout for alle 4 pilotforeningers medlemmer.

FORLIGSINSTITUTIONEN

Kort efter rettede SAS henvendelse til Forligsinstitutionen med anmodning om bistand, og det første møde mellem parterne i Danmark blev holdt d. 8. april 2019. Der var opsagt en svensk overenskomst, to overenskomster i Norge og en overenskomst i Danmark, og kravene fra arbejdstagersiden var de samme i alle tre lande. Kravene vedrørte ansættelsestryghed, arbejdstidsregler, lønstigninger og krav til varigheden af en ny overenskomst.

Der er også forligsinstitutioner i Norge og Sverige, og alle 3 forligsinstitutioner indgik i forhandlingsforløbet. Lovgivningen i de 3 lande er lidt forskellig, både i forhold til forhandlingsforløbet og forligsmandens reaktionsmuligheder, og der var en tæt kontakt mellem forligsmændene i hele forhandlingsforløbet.

I Sverige brød forhandlingerne sammen d. 25. april 2019 omkring kl. 22.00, mens man i både Danmark og Norge ”satte uret i stå” og fortsatte forhandlingerne natten igennem. Om morgenen d. 26. kl. 05.45 meddeltes, at forhandlingerne var brudt sammen i Norge, og det samme konstaterede forligsmanden i Danmark kl. 05.50. Ganske kort herefter brød strejken/lockouten ud og lammede SAS’s flytrafik.

Lovgivningen i Danmark indebærer, at forligsmandens rolle er udspillet, når en konflikt er brudt ud, mens lovgivningen i både Sverige og Norge giver muligheder for at genoptage forhandlingerne under konflikten. Onsdag d. 1. maj 2019 begyndte nye forhandlinger i forhold til alle fire overenskomster hos den norske Riksmekler, og torsdag aften d. 2. maj 2019 blev der indgået en ny aftale.

Aftalen gav piloterne en lønstigning på 3,5 procent i 2019, 3,0 procent i 2020 og 4,0 procent i 2021, og aftalen imødekom piloternes ønske om mere forudsigelighed i arbejdsplaner og om karrieremuligheder.

Sammenbrud i Danmark, men senere blev der indgået et samlet forlig i Norge.

Forligsmand: Jan Reckendorff

Sekretær: Birgitte Kjelgaard Andersen

5.3. År 2020

Jet Time A/S – Pilot Association Jet Time

Forlig.

Forligsmand: Lise-Lotte Nilas

Sekretærer: Anders Østergaard og Charlotte Hvid Olavsgaard

Danske Slagtermestre – Fødevarerforbundet (butik)

Forlig.

Forligsmand: Tine Vuust

Sekretær: Charlotte Hvid Olavsgaard

DR – DJ, Akademikerne, MDR, HK Stat, Dansk Metal, 3F Industri og 3F København

Samtlige 7 overenskomster mellem ovennævnte parter var opsagt med konfliktvarsel ved udløb d. 1. juni 2020, og Forligsinstitutionen var blevet anmodet om bistand.

Parterne var indkaldt til forhandling d. 27. maj 2020 kl. 12 med restriktioner om maksimalt fremmøde med 5 pr. organisation grundet COVID-19.

Der var reelt tale om 7 forhandlingsforløb med de respektive 7 organisationer.

Den. 28. maj 2020 var der endnu ikke indgået forlig, men der var udsigt til et snarligt forlig på et af områderne. Forligsmanden besluttede derfor at udsætte de varslede konflikter i 14 dage og genoptage forhandlingerne d. 4. juni 2020.

Et kendetegn ved de forudgående forhandlinger var, at DR ønskede ens vilkår i alle overenskomsterne i det omfang, det måtte være muligt og relevant.

Det lykkedes at indgå aftaler om fornyelse af samtlige overenskomster i udsættelsesperioden. Den sidste aftale blev indgået d. 10. juni 2020. Overenskomsterne blev også tilpasset ny ferielov, barselsregler blev moderniseret, frihed ved hospitalsindlæggelse af børn, social dumping osv. Der blev sammenlagt forhandlet i 83 timer i Forligsinstitutionen.

FORLIGSINSTITUTIONEN

Forligsmand: Lise-Lotte Nilas

Sekretær: Anders Østergaard

Aarhus Rengøringselskab – 3F Privat Service, Hotel og Restauration

Sammenbrud.

Forligsmand: Tine Vuust

Sekretær: Birgitte Kjelgaard Andersen

Sproghuset Kommunikations- og tolketjeneste ApS mf. – HK Privat

Sammenbrud.

Forligsmand: Torsten Hesselbjerg

Sekretær: Birgitte Kjelgaard Andersen

Danske Fysioterapeuter – HK Privat

Forlig.

Forligsmand: Torsten Hesselbjerg

Sekretær: Charlotte Hvid Olavsgaard

Star Air A/S – FPU

Forlig.

Forligsmand: Tine Vuust

Sekretær: Anders Østergaard